

Vanuit het bestuur

Voorjaar

Dachten we dat de herfst zo over zou gaan in het voorjaar, werden we alsnog verrast door Koning Winter. Voor de één een geruststelling dat we nog winter hebben in Nederland - en zelfs schaatsplezier. Voor de ander een nachtmerrie: de harde oostenwind bevroor menig waterleiding. Inmiddels is het voorjaar. Spannend! Bufferstroken worden voor het eerst ingezaaid. Diverse projecten gaan van start of worden afgewezen. En welke vogels tellen we dit jaar en hoeveel?

Op 8 maart was de landelijke dag van BoerenNatuur in Nijkerk. Eén workshop viel extra op. Die ging over communicatie: be good and tell it. 'Be good' is geen enkel probleem maar dat vertellen, dat is moeilijker. Coca Cola vertelt ons al jaren achtereen dat hun product goed en lekker is. We geloven we dat – bewust of onbewust. Een ander voorbeeld: een landelijke politieke partij heeft een heel team klaar zitten om op alle berichten op Facebook

te reageren. Het gaat niet in discussie, maar tracht met humor op alle kritiek te reageren.

Ook voor ons is dat heel belangrijk: ga niet in discussie met mensen die niet luisteren. Probeer op negatieve opmerkingen met humor te reageren.

Tonny Doornbos

De blauwborst zingt uit volle borst

De blauwborst is sinds half maart terug van overwinteren op het Iberisch Schiereiland en in westelijk Afrika om hier te broeden. Eind juli tot half september vertrekken ze weer.

Kenmerken

In Nederland komen twee ondersoorten voor: de witsterblauwborst en de roodsterblauwborst. Die laatste is de meest zeldzame variant uit Scandinavië. Terwijl het blauwborstmannetje een opvallend gekleurde verschijning is, staat het vrouwtje er een stuk minder gekleurd op. Ze heeft een bruingrijze bovenkant met een lichtgekleurde buik. Zowel mannetjes als vrouwtjes hebben een witte wenkbrauwstreep.

Broeden

Periode: april – juli

Duur: ongeveer 14 dagen

Aantal legsels per seizoen: 1, soms 2

Per legsel: 3 tot 7 lichtgroene eieren met roodbruine vlekjes

Nest: laag bij de grond, verstopt in de vegetatie

Beide ouders zorgen voor de jongen

Jongen zitten ongeveer 13 dagen op het nest



foto: A. Imminga

Leefgebied

Vooral natte, insectenrijke gebieden zoals moeras, veengebieden, bij slootranden en koolzaadakkers. Ze leven verborgen in dichte struiken. Op het menu staan insecten, larven, wormen en slakjes. In de zomer ook bessen en zaden.

Aantallen

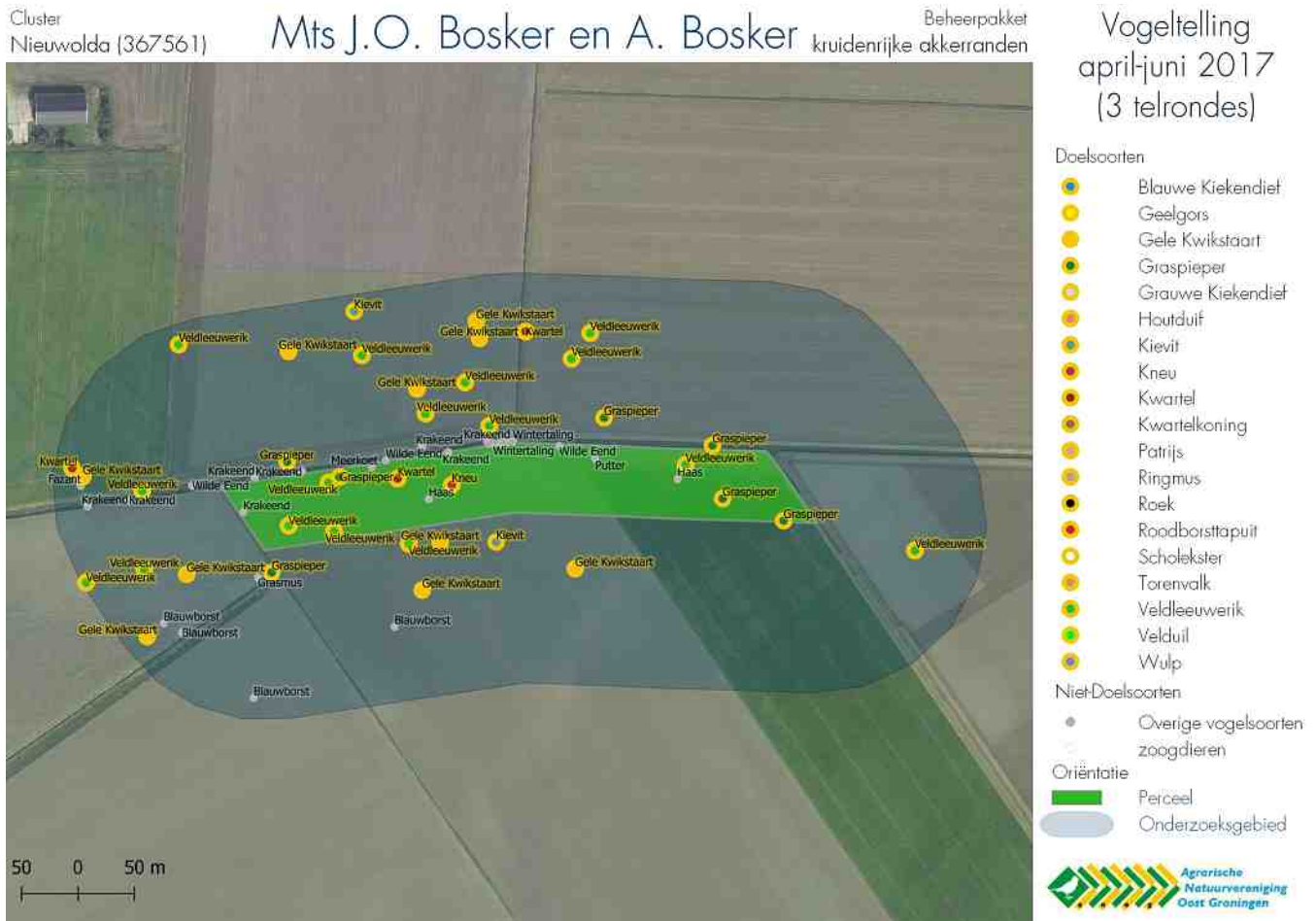
Sinds de jaren 70 van de vorige eeuw groeide het aantal blauwborsten in Nederland fors. Dit kwam door nieuw ontstane broedbiotoop in de Oostvaardersplassen, de Biesbosch, het Lauwersmeer en verbossende laagveenmoerassen.



Akkervogels op kaart

Waar en welke vogels in de randen zitten, is steeds duidelijker. Onder meer door de wijze van visualiseren van de telgegevens. ANOG is er erg blij mee.

Geon heeft kaarten met daarop de vogeltellingen van broedseizoen 2017 in Leefgebied Open Akker. In de kruidenrijke akkerranden en vogelakkers broeden de vogels van april tot en met juni. Ook zijn de referentiegebieden geteld om te vergelijken. De kaart toont de beheereenheid van de kruidenrijke akker met een buffer eromheen. Deze buffer (150m) geeft de werkingsfeer van de beheereenheid in het broedseizoen weer.



Analyse

In de legenda staan de doelsoorten van het leefgebied Open Akker die met het ANLb beschermd en verbeterd moeten worden. De doelsoorten zijn geaccentueerd met geel zodat ze extra goed zichtbaar zijn. Ook andere waargenomen vogelsoorten staan op de kaart. Evenals enkele zoogdieren zoals haas en ree. In het overzichtskaartje zien we alle waarnemingen van de drie telrondes per beheereenheid. Doordat er nog maar één jaar op deze manier geteld is, kun je nog geen conclusies trekken. De analyse van meerjarige telgegevens gebeurt door SOVON.

Informatie naar deelnemers

Iedere beheereenheid laat een eigen beeld zien van de soorten die voorkomen. In totaal zijn er in het broedseizoen van 2017 zo'n 85 kruidenrijke akkerranden geteld met 29 bijbehorende referentiegebieden en 14 vogelakkers met 5 referentiegebieden. Al met al 133 figuren die onze gebiedscoördinator Monique Mellema naar de deelnemers stuurt. In de winter leggen we in meerdere telrondes vast welke soorten de wintervoedselveldjes en stoppeland bezoeken. De laatste telronde van 14 maart is net afgesloten. Zodra alle gegevens van de wintertellingen gereed zijn, maken we ook hiervan overzichten en sturen die u toe.



“Dat zou het plaatje helemaal compleet maken”

Jan Okko Bosker: “Tijdens de telling voor ANOG viel op hoe divers de vogels hier zijn. Bijna alle doelsoorten zijn aanwezig. Zelfs de blauwborst is gespot. Waarschijnlijk broedde zij in een aangrenzend koolzaadperceel en gebruikte ze de rand als voedselbron. Sinds het voorjaar van 2017 hebben wij 3 ha van het pakket kruidenrijke akker. Het perceel in Nieuwolda wordt omgeven door grasland, bouwland en door twee percelen vogelakker.

Uit de aantallen, die geteld zijn rond de rand, blijkt wat voor een aantrekkingsrand heeft op de omliggende percelen. Zo blijkt maar weer dat wanneer agrarisch natuurbeheer op juiste locaties en in de juiste verhoudingen worden uitgevoerd, we veel kunnen verbeteren. Zoals het leefgebied voor de akkervogels. De akkers bieden dan kansen voor de terugkeer van zeldzame soorten zoals de kwartelkoning en de velduil. Dat zou het plaatje helemaal compleet maken.”

Zaaizaaddag 17 maart

Na een periode van inventariseren en intekenen van de wensen van de ANOG-leden over agrarisch natuurbeheer was het op 17 maart zo ver: ruim 15.000 kg zaaizaad is uitgedeeld. Het was een komen en gaan van agrarisch ondernemers.

In 2018 nemen 120 leden deel aan het agrarisch natuurbeheer binnen het ANLb-stelsel.. Het gaat om 24 ha stoppeland, 110 ha wintervoedsel, 114 ha vogelakkers, 296 ha kruidenrijke akkerrand en 17 ha bufferzone. De leden die zich hadden opgegeven voor 1 kg gratis zaaizaad kwamen dit ook ophalen.

Personele zaken

Sinds jaar en dag deden Harry Kremer en Anneke Imminga de PR voor ANOG. Dit jaar zijn ze daarmee gestopt. Het bestuur van ANOG bedankt hen voor hun inzet.

Harry was onlosmakelijk verbonden aan de PR. Eerst als lid van de PR-werkgroep en vanaf 2013 als voorzitter daarvan. Harry deed extra veel voor ANOG tijdens het jubileumjaar 2013 en tijdens de GLB-pilot. Harry is een perfectionist en alles was dan ook tot in de puntjes geregeld. Zoals de PR-kar, de billboards en de bemensing van de PR-kar tijdens beurzen en fairs.

Anneke kwam in 2010 binnen als 'onze' huifotograaf. Zij is een natuurliefhebster en ze kent heel wat vogelsoorten. Haar foto's van de veldleeuwerik kregen een prominente rol in de huisstijl en menig foto pronkt op de website en in de folder van ANOG. Zij had een grote inbreng op het creatieve vlak en bij het ontwerpen van de billboards. Tevens was zij regelmatig aanwezig in de stand van ANOG op beurzen en fairs.

Mirjam Kraai

Sinds 1 september 2017 was Mirjam financieel-secretarieel medewerker bij Collectief Midden Groningen en ANOG. Mirjam heeft per 19 maart een baan elders. ANOG bedankt Mirjam voor haar ondersteuning bij een aantal klussen en wenst haar veel succes en plezier bij haar nieuwe werkgever.



Colofon

Dit is een uitgave van ANOG

Lageweg 14c

9698 BN Wedde

t. 0597-726966

e. info@anog.nl

i. www.anog.nl

Bloeiende akkerrand: leerzaam

In het voorjaar van 2011 introduceerde ANOG met bloemenranden de Functionele Agrarische Biodiversiteit op het boerenbedrijf. ANOG sloot zich toen aan bij de agrarische natuurvereniging Veelzijdig Boerenland. Die regelde het project Bloeiend Bedrijf, het beheer van nuttige akkerranden in Nederland. Voor ANOG was dit project een geweldig uitdaging! Zonder geografische restricties kon elke agrariër in het ANOG-gebied meedoen.

In het eerste jaar meldden direct 80 van de 340 leden zich aan. Groepjes van 10 á 12 boeren kwamen regelmatig bij elkaar. Tijdens de veldbijeenkomsten leerden de deelnemers veel van dr. Merijn Bos van het Louis Bolk Instituut. Hij sprak over nuttige insecten zoals, zweefvliegen, gaasvliegen, sluipwespen en lieveheersbeestjes.

Nuttig

De deelnemers zagen hoe de insecten, eitjes en larven de bladluizen opgegeten werden. Ze kregen een andere kijk op bestjes en natuur. Enorm leerzaam was het onderwerp schadeprempeel. Als je luizen in een gewas ontdekt, moet je niet direct spuiten maar eerst moet je kijken of dat wel nodig is: je telt de luizen per aar en/of blad en schat de schade in, de drempel.

Er zijn veel luizenbestrijdingsmiddelen die het natuurlijk evenwicht behoorlijk negatief beïnvloeden. Soms duurt het jaren voordat de natuur zich enigszins herstelt. Je moet dus selectief de middelen kiezen en die op het juiste moment inzetten.

Watervoerende sloten

In 2014 werden de FAB-randen niet meer gesubsidieerd door EZ en heeft de ANOG via bijdragen van Rabobank Zuidoost Groningen, Waterschap Hunze en Aa's en met eigen geld het project in afgeslankte vorm voortgezet. De opgebouwde kennis mocht



niet verloren gaan. Het waterschap stelde als eis dat de randen aangelegd moesten worden naast watervoerende sloten.

Overigens stelde de provincie Groningen in 2016 en 2017 ook geld beschikbaar. De voorwaarde was dat de randen niet alleen langs sloten maar ook in directe omgeving van bosjes en struiken moesten worden aangelegd voor onder andere voor solitaire bijen.

Leerzaam

Sinds 2011 leerden veel boeren over insecten en plaagbeheersing. Ze legden meer contacten met burgers en merkten dat onze maatschappij de biodiversiteit zeer waardeert. In 2018 gaat ANOG hiermee verder onder de naam bufferstroken onder de paraplu van ANLb. Veel van deze bloemenstroken zijn in het gebied Westerwolde.

